

artistieke
en spirituele
schepping

Vertaald uit het Frans.
Oorspronkelijke titel:
CREATION, ARTISTIQUE ET SPIRITUELLE
© 1997, Éditions Prosveta S.A., France, ISBN 2-85566-372-5

1e druk: ARTISTIEKE EN SPIRITUELE SCHEPPING
Drij. Wilco - Amersfoort

© 2011 Stichting Prosveta Nederland is voorbehouden voor alle landen.
Niets aan deze publicatie mag, privé of anderszins, op elektronische, mechanische, gefotokopieerde, audiovisuele of andere wijze worden gereproduceerd, vertaald, bewerkt, in archiefsystemen opgeslagen of doorgezonden, zonder voorafgaande toestemming van auteurs en uitgevers.

ISBN 978-90-76916-23-1

Omraam Mikhaël Aïvanhov

artistieke en spirituele schepping

Izvor reeks - 223

UITGEVERIJ

PROSVETA

INHOUD

Hoofdstuk	pag.
I Kunst, wetenschap en religie	7
II De goddelijke bronnen van de inspiratie . . .	15
III Het werk van de verbeelding	29
IV Proza en poëzie	41
V De stem	57
VI De koorzang	67
VII Hoe muziek beluisteren	77
VIII De magie van het gebaar	87
IX De schoonheid, vormen en emanaties	109
X Idealisering als middel tot schepping	123
XI Het levende meesterwerk	139
XII Het bouwen van de tempel	151
Nawoord	161

De lezer zal bepaalde aspecten van de teksten van Omraam Mikhaël Aïvanhov in dit boek beter begrijpen, als hij zich realiseert dat het gaat om een louter mondeling onderricht.

I

KUNST, WETENSCHAP EN RELIGIE

Opdat het vraagstuk van de kunst zo helder mogelijk voor je zou zijn, is het nodig de structuur van de mens als vertrekpunt te nemen.

Men kan de mens definiëren als een drie-eenheid: hij heeft een verstand gekregen om te denken, een hart om te voelen en een wil om te handelen.* Het verstand houdt zich bezig met de wetenschap. Het domein van het hart is de religie, de moraal. De wil heeft behoefte om te handelen, te bewerken, te scheppen. Daarom kunnen we zeggen dat de kunst tot het domein van de wil behoort. Muziek, dans, beeldhouwkunst, architectuur, poëzie, schilderkunst enz. zijn verschillende manieren die de mens heeft gevonden om wat leeft in zijn hoofd en zijn hart te veruiterlijken en te concretiseren. De kunst houdt dus verband met de wetenschap en de religie.

De wetenschap streeft het licht na, de religie de warmte en de kunst de scheppende daad. Helaas hebben de mensen er een gewoonte van gemaakt hen te verdelen en zelfs tegenover elkaar te plaatsen. Hoe

* Zie verz. werk, deel 11 'De Gouden Sleutel'

vaak heeft men niet gezien dat de religie de wetenschap en de kunst veroordeelt, de wetenschap de religie minacht en de kunst niet zo ernstig neemt, terwijl de kunst zich helemaal niet stoort aan de mening die de religie en de wetenschap over haar hebben! Toch horen ze in het leven, in de natuur en in de mens bij elkaar en werken ze alledrie samen. De Ingewijden hebben deze drie gebieden nooit gescheiden. Nu de verdeeldheid een feit is, is de religie niet in staat om de wetenschappers die haar verwerpen, tegen te houden. Maar in werkelijkheid verwerpen ze de religie, omdat ze de echte wetenschap niet bezitten; hun wetenschap is enkel gericht op de fysieke, materiële wereld en ze kennen de echte wetenschap niet, de wetenschap van de drie werelden waarop alle godsdiensten gebaseerd zijn. De kunst ploetert tussen de twee: nu eens verzet ze zich tegen de moraal en de godsdienst, dan weer tegen de wetenschap.

Nogmaals, in de natuur zijn religie, wetenschap en kunst één. In het hoofd van de mensen worden ze gescheiden. Zolang je ze gescheiden houdt, zal er geen sprake zijn van werkelijk inzicht. De wetenschap, de religie en de kunst vormen een eenheid waardoor je alles kunt verklaren, begrijpen. Haal in de mens nooit de activiteiten van het hart, het verstand en de wil uit elkaar. Laat ze alle drie in dezelfde richting gaan, samen, verenigd: aan wat het verstand heeft goedgekeurd, moet het hart zijn kracht, liefde en geestdrift geven en de wil moet het bezegelen met daden. Als het verstand afkeurt en belemmert wat het

hart voelt, of als de geheel ontwrichte wil wordt aangewend om nu eens aan dit, dan weer aan dat te voldoen, gaat de mens langzaam achteruit. De wetenschap is een behoefte van het verstand, de religie is een behoefte van het hart en de kunst is een behoefte van de wil: iets uitdrukken, scheppen, bouwen. En deze drie behoeftes zijn verbonden, want iets wat je bedenkt, voel je, bemin je en voer je tenslotte uit.

Wat zie je in het leven? De mens maakt plannen. Vervolgens verlangt hij ernaar ze verwezenlijkt te zien. Tenslotte gaat hij aan het werk om ze uit te voeren. Dus, ziedaar: de gedachte, het gevoel, de handeling. Laat de gedachte altijd aan de handeling voorafgaan. Natuurlijk doen sommigen vaak het tegenovergestelde: ze handelen zonder het vraagstuk goed bestudeerd te hebben. Dan volgen er uiteraard vergissingen, leed en spijt. Mag je handelen zonder na te denken? Ja, maar op voorwaarde dat je zo zuiver, zo geëvolueerd bent dat elke handelingsimpuls geïnspireerd wordt door de Godheid zelf. Het zijn uitzonderlijke en natuurlijk ook heel zeldzame wezens die zich zozeer met de Godheid identificeren dat, wanneer ze zouden nadenken voordat ze handelen, zij een menselijk element zouden inbrengen, en dat zou de goddelijke stromingen verstoren, waaraan ze geheel onderworpen zijn. Nadat ze gehandeld hebben, kijken deze wezens naar wat ze gedaan hebben en ze stellen vast dat alles goed is. Deze wezens handelen zoals God zelf. Bestudeer maar hoe de zes

scheppingsdagen van de wereld in Genesis voorgesteld worden: elke 'dag' sprak God enkele woorden uit, op die manier liet Hij de verschillende elementen van het universum verschijnen. En op het einde van elke dag, vond Hij dat 'alles goed was'. Om te handelen zoals God, moeten we zijn zoals Hij..., maar om te zijn zoals Hij, hebben we nog miljarden jaren werk!

In de loop der eeuwen, al naar gelang de beschavingen, hebben de wetenschap, de religie en de kunst om de eerste plaats gestreden. In het westen is de religie lange tijd overheersend geweest, terwijl ze de kunst en de wetenschap belemmerde. Toen is er een tijdperk gekomen waarin de religie achteruitging en de wetenschap de overhand kreeg. Nu kan men zeggen dat de toekomst aan de kunstenaars toebehoort. Ja, de wereld houdt meer en meer van ze, juicht ze toe en via de kunstenaars, muzikanten, dichters, schilders, beeldhouwers wil de Hemel zich nu uiten. Waarom?

Voor de mens is er niets belangrijker dan de kunst. Dat gaat terug tot de kinderjaren van de mensheid. Wat zijn trouwens de eerste uitingen van het kind? Het houdt zich niet bezig met filosofie, noch met wetenschap of moraal, maar het is een 'artiest': het maakt gebaren en grimassen, het schreeuwt. Kwade tongen beweren dat het huilt. Maar nee, ik zet hier de zaken recht en ik zeg dat het aan het zingen is, of het is zich althans aan het oefenen totdat zijn strotten-

hoofd en zijn longen goed werken! En kijk eens hoe het danst vanaf het moment dat het zich amper op zijn beentjes staande kan houden, hoe het tekent en schildert voordat het zelfs geleerd heeft te lezen en te schrijven. Geef het blokken of zand en daar verschijnen de huizen en de kastelen, het wordt een architect.

De geschiedenis van de mensheid werd eerst gekenmerkt door de kunst. Vervolgens was de religie van doorslaggevende invloed, toen slaagde de wetenschap erin zich te laten gelden. Maar ik herhaal het nog eens, in de toekomst zal de kunst het overwicht hebben. Waarom de kunst? Waarom niet de religie of de wetenschap?

De religie, of liever de vertegenwoordigers van de religie zijn al eeuwen niet echt geschikt voor hun taak. Ze hebben spirituele doelen ingeruild voor materiële doelen: gezag, aanzien, macht en geld. In plaats van de mensen het echte geloof te onderwijzen, wordt hun het fanatisme aangeleerd; in plaats van hen te bevrijden, hebben ze er te vaak naar gestreefd hen te onderwerpen en uit te buiten. Jezus zei tegen de Farizeeën en schriftgeleerden: *'Wee jullie, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars, jullie versperren de mensen de toegang tot het koninkrijk der hemelen. Jullie gaan er zelf niet binnen, maar laten ook degenen die willen binnengaan niet toe'*.^{*} Dit verwijt geldt voor de meeste geestelijken van alle religies. Daarom verlaten de mensen meer en meer de kerken

^{*} Matt. 23:13,14

en de tempels. De wetenschap richt zich op onderzoeken die zo ver gaan, dat ze een zaak voor specialisten geworden is. Ook al zien ze het belang van wetenschappelijke ontdekkingen in, de meeste mensen kunnen ze niet echt begrijpen en tot hun aandachtsveld maken.

Alleen de kunst kan de mensen nu echt raken en hen doen ontwaken voor het echte leven. Dat wil niet zeggen dat je geen enkele kritiek kunt geven op de vormen die ze vandaag de dag aangenomen heeft, integendeel, je kunt zelfs zeggen dat ze ver verwijderd is van wat de Ingewijden verstaan onder het woord 'kunst', dat wil zeggen een activiteit die de ware wetenschap en de ware religie verenigt. Maar de kunst zal de wereld redden, een bewuste kunst, verlicht door de waarheden van de wijsheid en de liefde. In de toekomst zal men voorrang geven aan de kunstenaars, want de echte kunstenaar is tegelijk priester, filosoof en geleerde. Ja, want het is de rol van de kunstenaar om op het fysieke vlak te realiseren wat de intelligentie als waarachtig beschouwt en wat voor het hart als goed aanvoelt, zodat de hogere wereld, de wereld van de Geest, kan afdalen om in de materie te incarneren.

II

DE GODDELIJKE BRONNEN VAN DE INSPIRATIE

De mens kan op aarde niets verbeteren als hij zich niet eerst via de gedachte weet te verheffen om andere beelden, andere wezens te beschouwen, die hem overstijgen en hem tot voorbeeld of gids kunnen dienen.

Jezus zei: *'Uw wil geschiede op aarde zoals in de Hemel'*.^{*} Hij sprak een dergelijke wens uit, omdat hij de Hemel aanschouwd had, waar alles zo volmaakt en prachtig is dat je niets anders kunt dan wensen dat de aarde op een dag het evenbeeld van de Hemel zou zijn. Maar dat houdt onvermijdelijk in dat de mens de aardse werkelijkheid kan ontvluchten, die zo middelmatig, kleurloos en wanordelijk is, om de hemelse regionen te beschouwen, en daarna terug te komen om de dingen aan te passen en te organiseren volgens de voorbeelden die hij aanschouwd heeft. En dat is nu juist het werk van de Ingewijden; in hun meditatie en contemplatie slagen zij erin die volmaaktheid van boven te vatten, op te vangen en ze spannen zich ver-

^{*} Matt. 6:10

volgens in om deze hier op aarde weer te geven. Echter, buiten de Inwijdingsscholen zijn de mensen, die deze methode niet kennen, er niet aan gewend de aarde te verlaten om de hogere wereld te aanschouwen en daarom zijn ze ertoe gekomen van de aarde iets afschuwelijks te maken.

Meditatie en contemplatie hebben geen ander doel dan het voor de mens mogelijk te maken een hoger bewustzijnsniveau te bereiken, dat vervolgens zijn smaak, beoordelingsvermogen en houding zal beïnvloeden. Hij moet alleen weten hoe te mediteren, hoe te contempleren en over welk onderwerp. Veel mensen mediteren, echter over de meest alledaagse onderwerpen: hoe je je zaken regelt, hoe je geld verdient, hoe je een vrouw omhelst... 'Wat doe je?' 'Ik mediteer.' God mag weten waarover hij mediteert! Een kat mediteert ook, ja, hoe je een muis vangt! Je hebt meditatie en meditatie... En als de mensen met al hun meditaties nog altijd in dezelfde zwakheden, ondeugden en grofheden aan het ploeteren zijn, komt dat omdat ze het geheim van de echte meditatie nog niet kennen.

De echte meditatie bestaat er in de eerste plaats in zich te verheffen tot een wereld die jou overstijgt, daarvan in verrukking te raken en vervolgens deze verrukking weer te geven. Als je na een meditatie koud, suf, inspiratieloos blijft, is ze mislukt. Een meditatie moet minstens je blik, je lach, je gebaren, je tred veranderen, er iets nieuws, iets subtielers aan toevoegen... minstens één deeltje dat in harmonie trilt

De goddelijke bronnen van de inspiratie

19

met de goddelijke wereld. Dit zijn de maatstaven om te weten of je al dan niet goed gemediteerd hebt.

De meditatie begint met de verstandelijke keuze van een verheven onderwerp waarop je je concentreert. Na een tijdje kan je deze concentratie loslaten, om alleen nog de schoonheid die je bereikt hebt, te aanschouwen en je door haar te laten doordrenken. En tenslotte identificeer je je, als dat lukt, met deze schoonheid. De eerste fase is dus de concentratie en de meditatie; dan komt de contemplatie: je staat stil bij een volmaakt beeld, je drinkt overvloedig van dit beeld, je verheugt je erover, je bent gelukkig. Tenslotte vereenzelvig je je ermee en dat is de volheid. Dit zijn nuttige, geweldige methodes; als je ze kent, kun je er grote resultaten mee behalen. Anders zal jouw leven nutteloos voorbijgaan; je zult je inbeelden dat je al iets gerealiseerd hebt, terwijl je in werkelijkheid helemaal niets gedaan zult hebben.

Volgens deze methodes werkten de grote genieën in het verleden: schilders, beeldhouwers, musici, dichters en dat is de reden waarom ze de mensheid meesterwerken hebben gegeven.

Voordat ze aan het werk gingen, baden ze in stilte, mediteerden en vroegen de zegen van de Hemel, want alleen de Hemel kan het licht brengen dat de verbeelding verlicht. Zo ontvingen ze de openbaring van de echte schoonheid en de mogelijkheid om haar uit te drukken en over te brengen. Wanneer de mens geïnspireerd is, kan hij meesterwerken scheppen, omdat alles in hem werkt volgens dit spirituele licht, dat hij

ontvangen heeft. Buiten de geest kan er niets onsterfelijks voortgebracht worden.

Kijk maar hoeveel gedichten alleen al uit de Oudheid beginnen met een aanroeping van de goden of de muzen. Het was een manier om te tonen dat de kunstenaar zich, alvorens te scheppen, tot hogere wezens moest richten om hun te vragen deel te nemen aan zijn werk. De menselijke ziel en geest hebben antennes, ze zijn toegerust om te communiceren met de Godheid. Aangezien God de mens heeft geschapen naar Zijn beeld, heeft Hij de mens het vermogen gegeven wonderen te scheppen; het is alleen nodig dat de mens dit vermogen ontwikkelt en niet verwaarloost zoals de meerderheid momenteel doet.

Waar zul je kunstenaars vinden, die bidden en mediteren alvorens te scheppen? Het zijn allemaal genieën, begrijp je, ze hebben geen hulp nodig van de Hemel, ze hebben er geen behoefte aan geïnspireerd te worden. Daarom bevatten hun werken niet langer dit element van eeuwigheid, dat de werken uit het verleden zo'n grote waarde geeft, maar bovendien weerspiegelen ze ook de infernale gebieden van het onderbewustzijn. De kunstenaars die deze werken scheppen, leiden de mensen naar de ondergang. En zo zijn er ook denkers en schrijvers die nooit gemediteerd hebben, noch extases beleefd, die zich nooit verheven hebben tot de hemelse regionen om de structuur van het universum te aanschouwen; zij schrijven boeken die hun lezers volledig verscheuren door hen aan te zetten tot twijfel, opstandigheid en

De goddelijke bronnen van de inspiratie

21

een voorliefde voor wanorde en anarchie. Momenteel worden veel werken gemaakt door schrijvers die nooit de moeite hebben gedaan zich te verheffen tot de hogere gebieden van de geest. Jullie zullen zeggen: 'Maar hoe weet u dat?' Door de staat waarin ze ons brengen. Als een schrijver er niet in slaagt de hogere natuur in ons wakker te maken, is dat het bewijs dat hij de Hemel nooit bezocht heeft.

Door een meesterwerk van een kunstenaar die werkelijk door de Hemel geïnspireerd is, te aanschouwen, verbind je je reeds met wezens die jou overstijgen, je begint te voelen en te beleven wat hun schepper beleefd heeft; en je bent bijna verplicht, zelfs zonder het te willen, de weg die hij afgelegd heeft na hem te doorlopen: hij neemt je mee naar de gebieden die hij geproefd en aanschouwd heeft. Wanneer de mens zich verheft tot de hogere gebieden, ontvangt hij van die gebieden deeltjes die in hem verder werken en door hem heen trillen; ze trillen zelfs op een zodanige wijze dat ze in de hele wereld veranderingen veroorzaken. En dat is het ideaal van de ware kunstenaar, het ideaal van de Ingewijde.

Ingewijden, mystici en kunstenaars hebben met elkaar gemeen dat ze gunstig op de mensheid inwerken: de kunstenaars door hun meesterwerken, de mystici door hun spirituele gevoelens en door hun deugden, en de Ingewijden, de grote Meesters (die ik daar nog boven plaats, omdat ze de Hemel bijna rechtstreeks aanraken) door hun vermogen om het licht te verspreiden. Kunstenaars werken om vormen